

GUIA DE CLASSE – Segle XX

8. LES ECONOMIES SOCIALISTES DE PLANIFICACIÓ CENTRALITZADA: RÚSSIA I XINA.

8. 1. LA REVOLUCIÓ D'OCTUBRE I L'EVOLUCIÓ ECONÒMICA DE LA URSS.

- * febrer 1917, revolució burgesa: se suprimeix la monarquia absoluta, s'estableix la Duma (Parlament), es continua la guerra (I Guerra Mundial).
- * octubre 1917, revolució soviètica, es retira de la I Guerra Mundial però guerra civil durant quatre anys, guanyada pels bolxevics. Comunisme de guerra: barata, sense diner i comerç privat, militarització dels treballadors, pagament en espècie a nivell de subsistència, producte agrícoles controlats per l'estat, indústria nacionalitzada, serveis mínims i gratuïts.

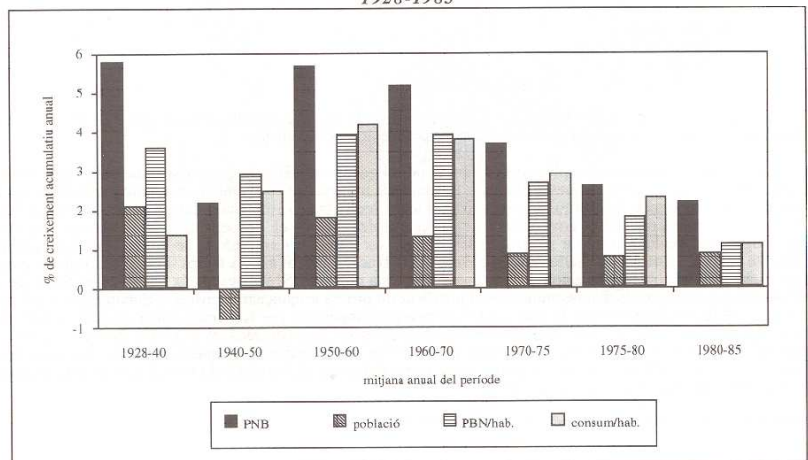
- * Nova Política Econòmica (NEP, del 1921 a 1927). Mercat més socialisme. Fi dels racionaments i de les requisques de productes. Es permet el diner i es liberalitza el comerç i la indústria per a les empreses petites. Es vol que la pagesia produeixi més, vengui al mercat i pagui impostos. Les empreses estratègiques (militar, transports, finances i comerç exterior) estan centralitzades. L'estratègia general és fixada pel Consell Suprem d'Economia Nacional. La NEP és la primera experiència d'economia mixta, però

dificultats per permetre els trusts industrials que fan poc rendible la venda de productes per part dels pagesos, per no fer un control macroeconòmic (per tant hi ha inflació i atur), augmenten les diferències entre Rússia i els països occidentals.

- * Planificació soviètica (a partir de 1928). Primer Pla Quinquennal (1928-32, Stalin). Col·lectivització de la terra (1929). El Gosplan de la URSS crea el Comitè Estatal de Planificació. Es precisa el que ha de fer cada sector i cada empresa en funció d'uns objectius principals. Els preus no tenen relació amb els costos de producció. L'excés de demanda implicarà racionament i cues. Els directors de les fàbriques tenen accés als mercats informals. Són difícils d'assolir els objectius dels plans: el primer i el segon pla (1933-37) assoliren el setanta per cent. La planificació stalinista es dirigeix a la defensa (indústria pesant) i a les infraestructures, reduint-se el consum per càpita tant d'aliments com de productes industrials. La mala collita de 1932 significà la mort de 6 a 8 milions de persones.

La revolució industrial de Stalin

Creixement del producte, la població i el consum
1928-1985

Font: G. OFER, "Soviet Economic Growth: 1928-1985", *Journal of Economic Literature*, XXV, 1987, pàg. 1767-1833

* 1945-1980:

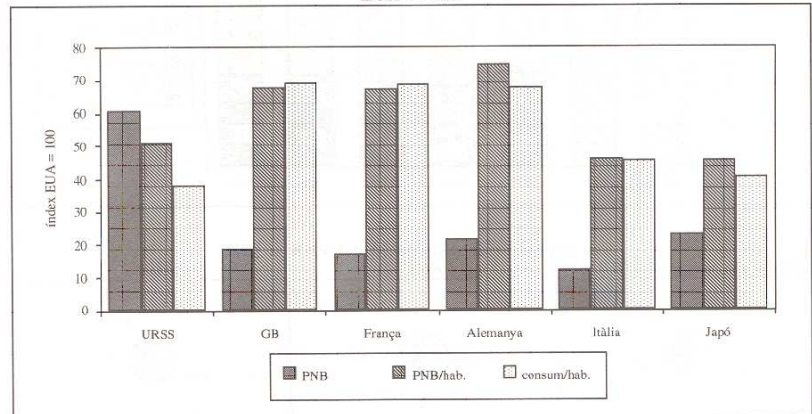
entre 1951-1975

l'agricultura soviètica va créixer per damunt de la dels EEUU però amb una tendència al declivi.

Problemes:

1. Manquen capitals i infraestructures.
2. Mà d'obra qualificada que marxa del camp.
3. Preus i salaris desfavorables.
4. Dificultats en la productivitat.

A mig camí: nivells comparatius de producció i consum a l'URSS el 1965
EUA = 100

Font: A. MADDISON, *Crecimiento económico en el Japón y la URSS.*, FCE, Mèxic, 1971, pág. 176

La indústria pesant i d'armaments és la que es desenvolupa més. El 1955 es crea el Pacte de Varsòvia com a resposta a l'entrada en l' OTAN (creada el 1949) de la República Federal Alemanya.

Les indústries de béns d'ús i consum tenen una empenta més limitada.

Durant aquest període s'obren les fronteres als béns d'equipament occidentals.

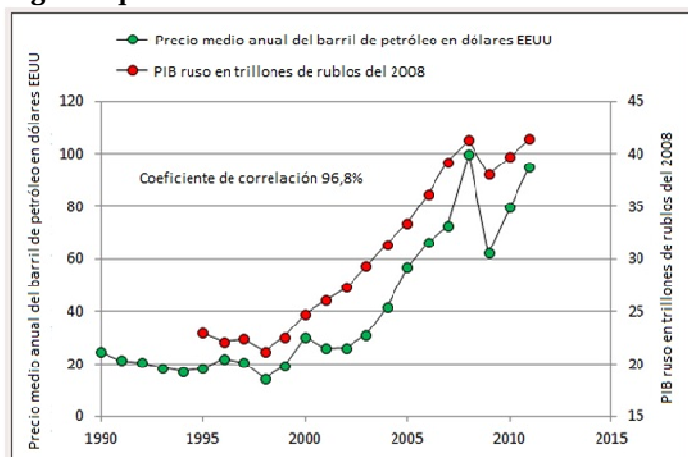
* 1980-1992: Desacceleració:

1. Fi de l'èxode rural
2. Poc creixement de la productivitat
3. Envelliment de l'estoc de capitals.
4. Armament i indústria pesant fins 1985.
5. Problemes derivats del transport de l'energia.
6. Endarreriment tecnològic.
7. Problemes de planificació.

Perestroika (Gorbačov, 1985): desarmament (no es pot competir militarment amb occident) i desvinculació respecte dels poders tradicionals interiors ⇒ desaparició del bloc de l'est.

1991: Creació de la Confederació d'Estats Independents, a partir de la disgregació de l'URSS.

Algunes qüestions actuals

EXPORTACIONES POR SECTORES

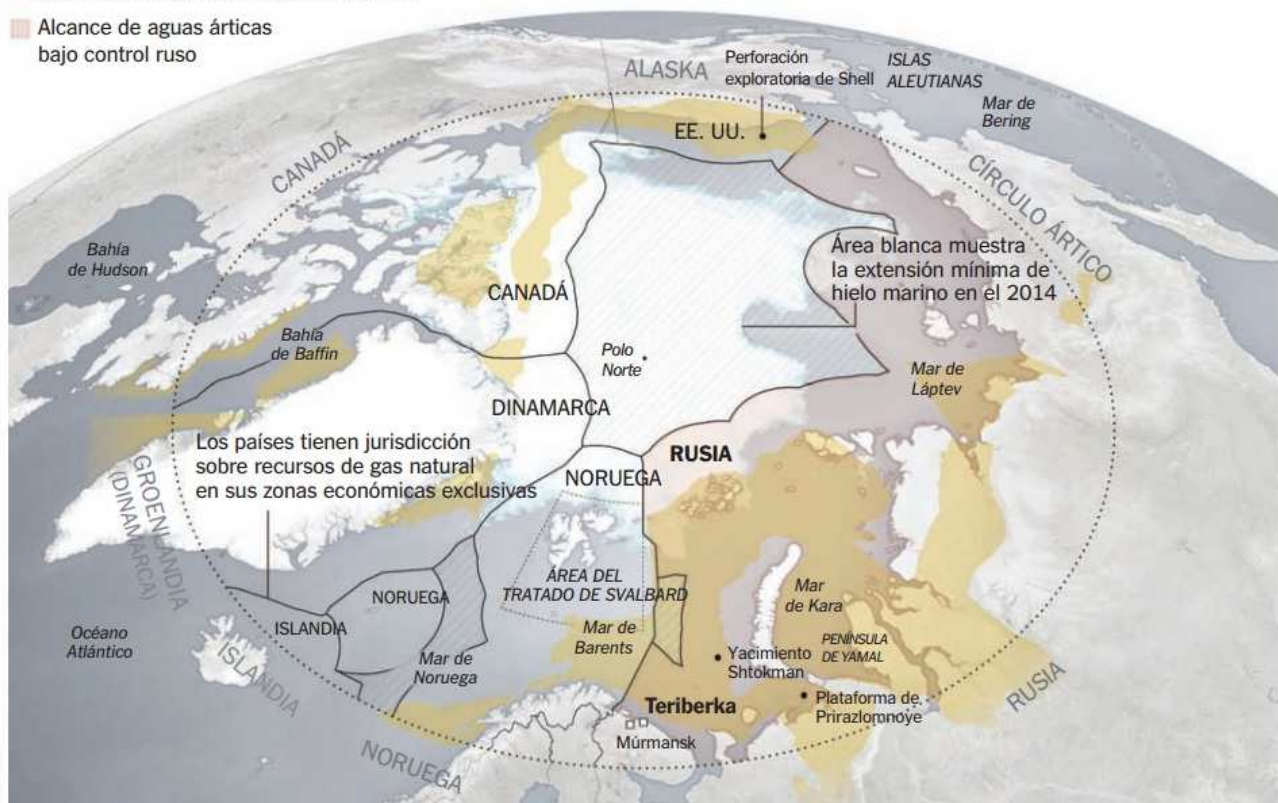
EXPORTACIÓN DE LA FR

M \$	2015	2016	%
Agroalimentarios	16.180,7	17.044,5	5,1%
Minerales	219.162,4	168.947,1	-29,7%
Combustibles	216.101,1	165.983,6	-30,2%
Productos químicos	25.337,8	20.778,7	-21,9%
Cuero, pieles	308,8	261,7	-18,0%
Madera y papel	9.831,9	9.792,3	-0,4%
Textil y calzado	848,5	899,3	5,6%
Metales y piedras preciosas	7.875,3	8.905,7	11,6%
Metales y sus productos	33.013,8	29.076,2	-13,5%
Maquinaria y vehículos	25.385,6	24.293,4	-4,5%
Otros	5.481,9	5.492,2	0,2%

Fuente: Servicio Federal de Aduanas de Rusia

La Competencia por los Recursos del Ártico

- Áreas con 50 por ciento o más posibilidades de grandes reservas no descubiertas de crudo y gas
- ▨ Alta mar y placas continentales externas
- Alcance de aguas árticas bajo control ruso

Fuentes: Asociación Estadounidense de Geólogos Petroleros, Oficina de Administración de Energía del Océano, Unidad IBRU de la Universidad de Durham, Consultoría Bordermap, Centro KlimaCampus de Datos Integrados del Clima, Servicio Geológico de EE. UU.

THE NEW YORK TIMES

8.2. XINA: CREIXEMENT ECONÒMIC I AUTORITARISME POLÍTIC.

* 1949-1957: Reconstrucció, estat autoritari amb elements d'economia liberal. Reforma agrària i canvis socials.

1953, I Pla Quinquennal, es nacionalitzen les empreses privades i s'accelera la col·lectivització agrària.

* 1958-1963: "Gran Salt Endavant", Mao vol industrialitzar Xina. Es creen comunes populars.

1959-1961: anys negres (baixa la producció i hi ha més d'una desena de milions de morts).

* 1963-1965: correcció d'errors.

* 1966-1976: "Revolució cultural". Primer hi ha caos, més tard (a partir de 1969) creixement al voltant d'un 7% anual. Deng Xiaoping fomenta l'economia (agricultura i béns de consum) i les condicions de vida.

* 1978-1992: reforma econòmica, obertura cap a l'exterior i quatre modernitzacions (agricultura, indústria, ciència i tècnica i defensa).

agricultura: abandó de les col·lectivitzacions (comunes), es promou l'agricultura familiar amb comercialització voluntària ⇒ desenvolupament del mercat. 1981-1984, 4rt Pla, augmenta un 11% anual la producció agrària.

indústria: 1984, responsabilitat de les empreses amb l'estat mitjançant contractes. Deixar la planificació centralitzada, donat més pes al mercat i als incentius. L'estat és propietari de la indústria, però pot haver-hi empresa privada, ja que el treball és menys rígid i els preus es fixen segons el mercat.

Objectius de la reforma econòmica:

1. reducció de la planificació
2. incentius materials i no polítics o igualitaris
3. gestió econòmica professional
4. promoció de la propietat privada
5. reducció de la inversió en indústria pesant i augment en l'agricultura i en els béns de consum, per millorar els nivells de vida de la població.

per tant, economia de mercat i dictadura del partit.

Obertura:

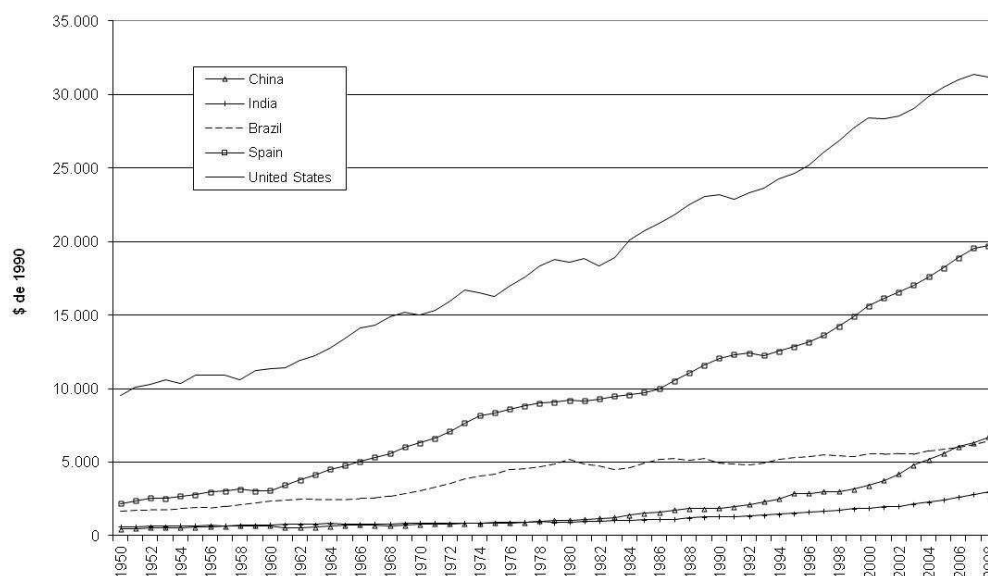
1. Increment importacions des de Japó, EEUU, Hong Kong i CEE.
2. Inversions estrangeres amb privilegis.
3. Crèdits exteriors.

creixement industrial equivalent a un país subdesenvolupat.

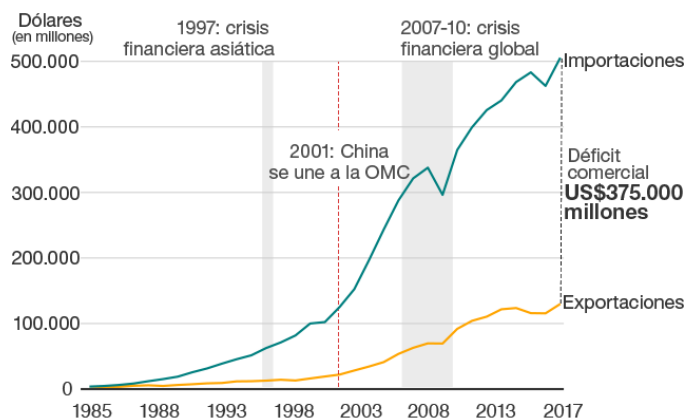
1952-1988: creixement important del PIB (7% anual).

La Xina actual en gràfics i quadres.

Renda per càpita segons Maddison
en \$ de 1990

Comercio de productos entre EE.UU. y China

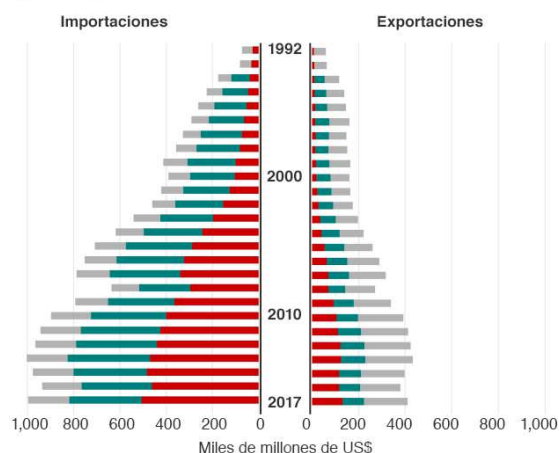

Fuente: Oficina del Censo de Estados Unidos.

BBC

China es el mayor socio comercial de EE.UU.

■ China ■ Canadá y México (NAFTA) ■ Otros acuerdos de libre comercio

Fuentes: Comisión de Comercio Internacional de EE.UU., Oficina del Censo de EE.UU., BBC

BBC

Principales sectores económicos

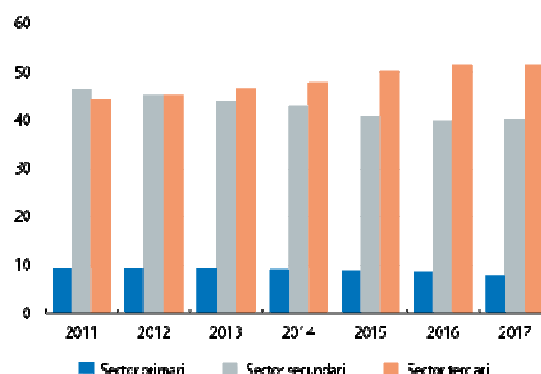
La economía de China, muy diversificada, está dominada por los sectores manufacturero y agrícola. China es el país más poblado del mundo, y uno de los mayores productores y consumidores de productos agrícolas. Se estima que el sector agrícola emplea a 28,3% de la población activa, y representa 8,2% del PIB, aunque solo 15% del suelo chino es arable (unos 1,3 M km²). El país ocupa el primer lugar en la producción mundial de cereales, arroz, algodón, patatas y té. En cuanto a la ganadería, China domina también la producción ovina, porcina y de especies marinas. Una serie de planes tienen por objetivo transformar la agricultura, modernizándola, diversificándola y volviéndola más productiva.

El sector de la minería desempeña un papel importante en la economía china, ya que el país cuenta con un subsuelo rico en recursos energéticos. China tiene grandes reservas de carbón (la primera fuente de energía del país), que representa dos tercios del consumo total de energía primaria. El país es líder mundial en la producción de ciertos minerales (estaño, hierro, oro, fosfatos, zinc y titanio) y tiene importantes reservas de petróleo y gas. Es el quinto productor de petróleo del mundo, con 3,8 millones de barriles.

Los sectores de la industria manufacturera y la construcción aportan aproximadamente 39,5% del PIB chino. China se ha convertido en uno de los destinos favoritos para el traslado de unidades manufactureras mundiales a causa del bajo coste de la mano de obra, aunque su valor está en aumento. El crecimiento económico ha coincidido principalmente con el desarrollo de un sector manufacturero competitivo y orientado a la exportación. Más de la mitad de las exportaciones chinas son realizadas por empresas con capital extranjero. Su participación en el valor agregado sectorial varía según el sector: desde más de 60% para la electrónica hasta menos de 20% para la mayoría de las materias primas. El sector estatal todavía contribuye aproximadamente a 40% del PIB.

Canvi de model productiu: l'oferta

(% del PIB)

Font: CiticBank Research a partir de dades de l'Oficina Nacional d'Estadística de la Xina.

El sector terciario representa 52,2% del PIB, y emplea a 42,4% de la fuerza laboral. El sector de servicios no ha crecido, obstruido por los monopolios públicos y las regulaciones restrictivas. La actividad del sector de servicios en China se ha expandido con la mayor fuerza en tres años entre fines de 2017 e inicios de 2018 a partir del crecimiento sólido de nuevos negocios.

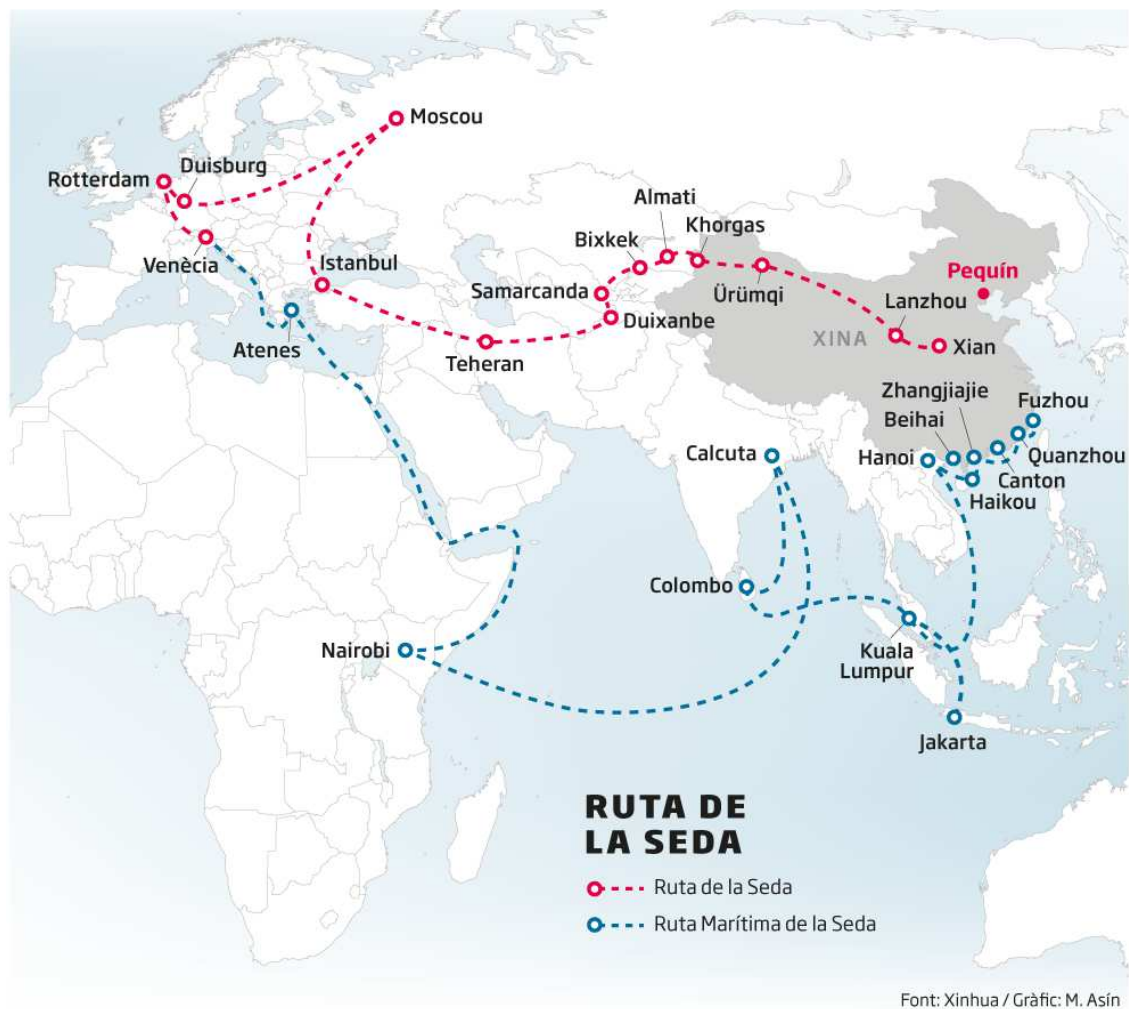
Repartición de la actividad económica por sector	Agricultura	Industria	Servicios
Empleo por sector (en % del empleo total)	17,5	26,6	55,9
Valor añadido (en % del PIB)	7,9	40,5	51,6
Valor añadido (crecimiento anual en %)	3,9	6,1	7,8

Fuente: World Bank, Últimos datos disponibles.

Font: <https://es.portal.santandertrade.com/analizar-mercados/china/politica-y-economia>

Nova Ruta de la Seda

L'objectiu és desenvolupar una extensa xarxa d'infraestructures que inclouen línies de tren d'alta velocitat, carreteres, ports, oleoductes, preses, xarxes elèctriques, xarxes de comunicació i fins i tot nous sistemes financers, amb la finalitat de millorar la connectivitat entre la Xina, l'Àsia, Europa i Àfrica.

Font: https://www.ara.cat/internacional/nova-Ruta-Seda-Xina_0_1943205690.html